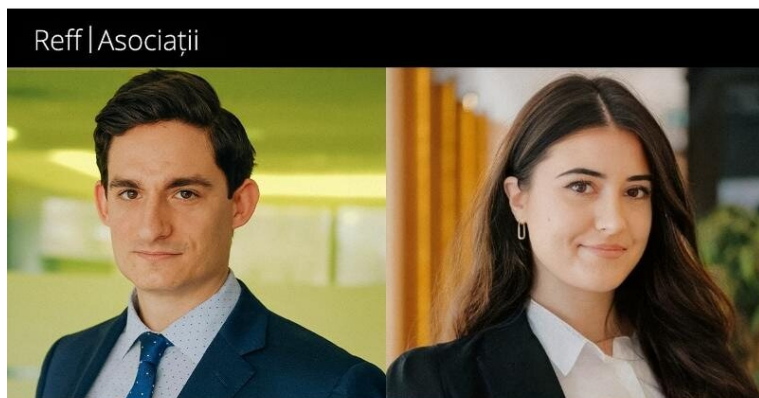

Modificari relevante pentru 2026 în privința controalelor fiscale, cu accent pe analiza de risc

Modificările legislative operate asupra Codului de procedura fiscală care reglementează desfășurarea controalelor fiscale, adoptate prin intermediul [Ordonanței de Urgență nr. 188/2022](#), au început să producă efecte de la 1 ianuarie 2026, după ce aplicarea lor fusese amân timer prin dispoziții tranzitorii. Astfel, au intrat în vigoare obligativitatea efectuării periodice a analizei de risc, în baza căreia se stabilește clasa de risc a contribuabililor, criteriile de selectare a acestora pentru inspecție fiscală și noile reguli privind competența organelor fiscale. Reglementările menționate urmăresc creșterea transparenței și a predictibilității pentru contribuabili, oferind o vizibilitate mai bună asupra riscurilor fiscale și asupra modului în care se realizează controalele fiscale.

Așadar, administrația fiscală este obligată, de la începutul acestui an, să efectueze periodic analiza de risc, să stabilească în ce clasă/subclasă de risc fiscal se încadrează fiecare contribuabil și să-i transmită aceste informații, **la cererea contribuabilului**, prin mijloace care asigură dovada primirii (cu excepția situațiilor în care accesul la aceste informații este limitat pe motive de interes general). Aceasta reglementare are rolul de a crește gradul de conștientizare a contribuabililor cu privire la clasa de risc fiscal în care se încadrează și, implicit, la necesitatea adoptării unor măsuri preventive/corective, de conformare fiscală voluntară, pentru a evita, într-un stadiu incipient, un eventual control fiscal.

Este important, însă, de menționat că obligația autorităților fiscale de a comunica la cerere contribuabililor clasa sau subclasa de risc fiscal stabilită în urma analizei de risc **ar putea fi suspendată până la data de 31 decembrie 2026**, potrivit unui proiect legislativ aflat în prezent în dezbateri publice. Autoritățile invocă, în acest caz, necesitatea finalizării procesului de digitalizare a sistemelor ANAF, care să permită gestionarea volumului ridicat de solicitări. Ca atare, dreptul contribuabililor de a solicita această informație ar urma să fie aplicabil abia începând cu **1 ianuarie 2027**.

Referitor la autoritatea care poate iniția inspecția fiscală, noile reglementări își propun orientarea către o organizare centralizată a activității de control. În acest sens, **începând cu 1 ianuarie 2026, inspecția fiscală va putea fi efectuată de către orice structură de inspecție din cadrul ANAF**, nu doar de către organul de administrare. Astfel, se consacră competența autorităților de inspecție fiscală de a desfășura **controale pe întreg teritoriul țării în cazul creanțelor administrate de autoritatea fiscală centrală**. De asemenea, este relevant de menționat că, prin intermediul OUG nr. 188/2022, legiuitorul a eliminat posibilitatea delegării competenței de efectuare a inspecției fiscale între organele fiscale centrale.

Așadar, mecanismul de selectare a contribuabililor pentru inspecția fiscală este reorganizat pe coordonatele analizei de risc, iar, în cazul creanțelor administrate de organul fiscal central, selecția pentru efectuarea inspecției se va

realiza la nivelul aparatului central al ANAF, nu în cadrul structurilor teritoriale, tot în baza analizei de risc.

Excepția de la analiza de risc, limitată

Pe de altă parte, **prin excepție de la regula selectării contribuabililor în baza analizei de risc**, în cazul creanțelor fiscale administrate de organul fiscal central, se introduce **posibilitatea selectării aleatorii a contribuabililor pentru efectuarea inspecției, în limita a maximum 10% din totalul contribuabililor selectați anual**. Termenii și condițiile urmează să fie stabilite prin ordin al președintelui ANAF. Depășirea acestui prag este calificată drept abatere disciplinară, iar conducătorul structurii de inspecție fiscală este obligat să dispună măsuri de sancționare a persoanelor responsabile.

În mod similar, se instituie posibilitatea selectării aleatorii a **persoanelor fizice pentru verificarea situației fiscale personale**, în aceleași condiții și limite, cu stabilirea procedurii prin ordin al președintelui ANAF și cu sancționarea disciplinară în cazul depășirii plafonului prevăzut de lege.

În ansamblu, modificările operate prin OUG nr. 188/2022, a căror intrare în vigoare a fost amânata pentru 1 ianuarie 2026, **consolidează rolul analizei de risc în fundamentarea controalelor fiscale, clarifică competența organelor de inspecție fiscală și introduc mecanisme de selecție** care, deși includ o componentă aleatorie, sunt menite să asigure un cadru mai predictibil și mai transparent pentru contribuabili. Prin posibilitatea **accesului la informații privind clasa de risc fiscal și prin centralizarea procesului de planificare a controalelor**, contribuabilii beneficiază de o mai bună vizibilitate asupra expunerii la controale fiscale și asupra autorităților competente în domeniu.

Nu în ultimul rând, **modificările contribuie la modernizarea și eficientizarea ANAF**, prin alinierea la tendințele internaționale în materie fiscală, în sensul alocării resurselor de inspecție fiscală de la nivel central, în vederea tratării riscurilor fiscale semnificative, concomitent cu promovarea măsurilor de încurajare a conformării voluntare în rândul contribuabililor.